

ប្រណាំងទូក-១ Dua Ghe Ngo

១. ទូក-ង Ghe Ngo

ទូក-ងរបស់ជនរួមជាតិខ្មែរ ពីដើមធ្វើពីត្បូងដើមគគីរធំយូរឆ្នាំគឺជាទូកលុង។ សព្វថ្ងៃពិបាករកដើមឈើធំហើយវែងដូច្នេះហើយបានជាអ្នកស្រុកផ្គុំផ្គាំងក្តារធំវែងជាច្រើនយកមកបោះជាទូក-ងមួយគ្រឿងអាចផ្ទុកបានពី២០ទៅ៦០នាក់។ ទូក-ងមើលទៅដូចពស់ប្រវែងប្រហែល២៧- ៣០ម៉ែត្រ។ ក្បាលទូកនីមួយៗតែងមានភ្នែកអណ្តែតនៅលើតាមទំនៀមទម្លាប់នៃការគូរភ្នែកលើទូកដែលមានតាំងពីយូរយារណាស់មកហើយរបស់ប្រជាជនខ្មែរនៅភាគខាងត្បូង។

Ghe Ngo tiếng Khmer gọi là Tuk Ngô, trước đây là một chiếc thuyền độc mộc, khoét ruột từ một thân cây Sao (Koki) lớn lâu năm. Ngày nay, việc tìm cây vừa to, vừa dài rất khó khăn, nên người đồng bào Khmer ghép nhiều tấm ván to và dài lại để đóng thành một chiếc ghe đua có thể chở từ 20 đến 60 người. Ghe Ngo được làm nhìn giống như một con rắn với chiều dài khoảng 27-30 mét. Mỗi đầu ghe vẽ con mắt nổi lên trên theo truyền thống vẽ mắt trên ghe là một phong tục có từ rất lâu đời của người Khmer ở Nam Bộ."

ទូក-ង វត្តជ្រោយទឹមចាស់- Ghe độc mộc Chùa Trà Tim Cũ

ក្បាលទូកនិងកន្សៃទូក រាងកោង-ងឡើង ធ្លាក់រូបក្បាលហង្សឬក្បាលនាគ បានលម្អទុបតែងយ៉ាងងើតឆាយចំរុះ ដោយពណ៌បៃតងក្រហម លឿង ខ្មៅ។ ផ្នែកកណ្តាលទូកធំទូលាយបំផុតគឺ១,២ ម៉ែត្រ ទូកមានចន្លោះជាច្រើន ចន្លោះនីមួយៗមានថ្នើមជាច្រើនសម្រាប់២នាក់ អង្គុយអុំទូកបានយ៉ាងស្រួល។

កីឡាករម្នាក់តែងមានច្រវាវៀងៗ ខ្លួន ប្រវែងអាស្រ័យលើទីតាំងរបស់ កីឡាករ។ ដើម្បីបង្កើតកម្លាំងជួយឱ្យទូក អុំបានលឿន បណ្តាទូកតែងមានដង សន្ធឹចវែងមួយឬពីរដើមចងយ៉ាងតឹងនៅ កណ្តាលតូចៗ។ ពេលអុំ ដងសន្ធឹចនឹង វាត់តាមចង្វាក់អុំជួយរុញច្រានទូកទៅ មុខយ៉ាងលឿន។

Đầu và đuôi ghe cong vút lên, đầu ghe thấp hơn sau lái, được trang trí lộng lẫy bằng nhiều màu sắc rực rỡ như xanh lục, đỏ, vàng, đen... Phần giữa ghe rộng nhất là 1,2 mét. Ghe có nhiều khoang, trên mỗi khoang đóng nhiều thanh cây ngang làm bằng gỗ vừa đủ 2 người ngồi bơi thoải mái theo từng cặp song song.

Mỗi vận động viên (người chèo) đều có dầm chèo riêng, làm theo nhiều kích cỡ, tùy thuộc vào từng vị trí của người bơi. Để tạo nên sức mạnh giúp ghe di chuyển nhanh trong khi thi đấu, các đội còn dùng một cây hoặc hai cây dài cột chặt vào giữa ghe - còn gọi là cần câu. Cây này có tác dụng như đòn bẩy, đẩy ghe lướt nhanh về phía trước.

តួទូកមានក្បូរក្បាច់រចនាផ្សេងៗ បានលាបពណ៌ចម្រុះពណ៌ដូច ខៀវ ក្រហម លឿង ស។ ល។ គំនូរលើទូកជា រូបរាង នាគរាជនិងរូបសត្វហិមពាន្ត ផ្សេងទៀតក្នុងវប្បធម៌ខ្មែរ នឹងបានព្រះ ចៅអធិការវត្តជ្រើសរើសយកមករចនា លើតួទូក។ អ្នកតុបតែងលំនាំជាវិចិត្រករ ដ៏ប៉ិនប្រសប់ ពួកគេជាព្រះសង្ឃ ឬយុវជននៅក្នុងភូមិ។

Thân ghe sơn bằng nhiều màu sắc sỡ, hình tượng vẩy rồng, rắn theo mô tuýp rắn thần Nagar và các loại hoa văn truyền thống, biểu tượng khác trong văn hóa Khmer. Tùy vào mỗi chùa sẽ chọn các biểu tượng, hoa văn khác nhau. Người trang trí hoa văn là những nghệ nhân tài hoa nhưng cũng có khi là các vị sư hay thanh niên trong phum sóc.

ទូកនីមួយៗមានលក្ខណៈ: និងរូបចំលាក់ជានិមិត្តរូបរៀងៗខ្លួន នេះជាសញ្ញាប្រចាំទូកវត្តនីមួយ ហើយរូបចម្លាក់ក៏បង្ហាញពីភាពខ្លាំងនៃទូកប្រណាំង។ រូបចំលាក់មានវិទ្យានុភាព នៅក្បាលទូកតែងតែជ្រើសរើសតាមគោលគំនិត

Mỗi chiếc ghe có một đặc điểm, mang biểu tượng riêng, cũng là dấu hiệu để ghi nhớ đồng thời thể hiện sức mạnh của ghe đua, thường được chọn theo quan niệm truyền thống của từng chùa,

ប្រពៃណីរបស់វត្តនីមួយៗ ច្រើនជាសត្វ
ដែលមានមហិទ្ធិវិទូ គឺមានកម្លាំងខ្លាំងខ្លា
រត់លឿនជាងមី។ល។

như các con vật có sức mạnh, hoặc có
khả năng chạy nhanh.

ទូកវត្តវត្តពេជ្រ៖ និមិត្តរូបជាចាបពេជ្រ។

ទូកវត្តវត្តត្រកួន៖ និមិត្តរូបជាសេះស។

សត្វនិមិត្តរូប- Con vật thần đầu ghe

បន្ទាប់ពីបោះនិងលាបពណ៌ទូករួច វត្តនីមួយៗបានប្រមូលយុវជនចំណុះជើងវត្ត
ដើម្បីហ្វឹកហាត់អុំទូកលើគោក និងបន្ទារ បន្ទាប់មកធ្វើពិធីទំលាក់បង្គង់ និងរង់ចាំថ្ងៃប្រ
កួត។

Sau khi đóng ghe, vẽ trang trí, các chùa tập hợp thanh niên sống gần chùa vào
mỗi buổi chiều để tập bơi dầm trên cạn và dưới giàn nước, sau đó thực hiện nghi lễ
hạ thủy và chờ đến ngày thi đấu.

ពិធីទម្លាក់បង្កង- lễ hạ thủy

ពិធីទម្លាក់បង្កងគឺជាព្រឹត្តិការណ៍ដ៏សំខាន់មួយ។ ក្នុងពិធីនេះ អ្នកភូមិក៏បាននាំគ្នាចូររួមយ៉ាងកុះករ មកទស្សនានិងលើកទឹកចិត្តក៏ឡាករក្នុងស្រុក ។ ពិធីនេះបង្ហាញពីប្រភពគុណនិង សុំសេចក្តីសុខ សុំកម្លាំងខ្លាំងខ្លាញ់ពីអារក្សជាអ្នករក្សាទូក។

Lễ hạ thủy ghe Ngo là một sự kiện đặc biệt. Vào buổi lễ người dân của phum sóc cũng tề tựu đông đảo đến xem, vừa góp phần cổ vũ tinh thần cho các tay chèo phum sóc, vừa cầu mong sự bình an, sức mạnh từ vị thần bảo hộ cho bản thân họ thông qua buổi lễ.

Luyện tập

Thử tốc độ ghe độc mộc

ទូក-ង វត្តជ្រោយទឹមចាស់

២. ពិធីអកអុំបុក-ប្រណាំងទូក-ង **Lễ hội Oc Om Bóc- Đua Ghe Ngo**

តាមទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីរបស់
ជនរួមជាតិខ្មែរនៅដែនដីសណ្តទន្លេមេគង្គ
ដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែកត្តិក បានប្រារព្ធ
ពិធីបុណ្យអកអុំបុកប្រណាំងទូកងជា
រៀងរាល់ឆ្នាំ។ ពីមុន ពិធីបុណ្យអុំទូកនេះ
ប្រារព្ធធ្វើនៅពាមកន្តោស្រុកមីស្បៀង រួច
ហើយក៏បានលើកមកធ្វើនៅព្រែកអំពូ
យាស្រុកមីស្បៀងដដែល។ ក្នុងពេល
ដែលពិធីអុំទូកត្រូវបានប្រារព្ធធ្វើនៅពាម
កន្តោ និងអំពូយាពុំសូវមានលក្ខណៈល្អ
ស្រួលបួល សំរាប់កំសាន្តទេ ដោយ
កន្លែងទាំងនោះចង្អៀតចង្អល់ពេកខ្វះ
សព្វគ្រប់ផ្នែកភ្លើងសំរាប់បំភ្លឺនៅពេល
យប់ ឬផ្នែកសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់ជាដើ
ម។ ទីបំផុត ពិធីបុណ្យក៏បានលើកយក
មកប្រារព្ធធ្វើនៅទីក្រុងសុកត្រាំង ឥឡូវ
នេះជាខណ្ឌភូឡើយ ទីក្រុងក៏នឹងធ្វើ ព្រោះ
មានលក្ខណៈគ្រប់ផ្នែកដូចជា ភ្លើងអគ្គិសនី
ទឹកប្រើប្រាស់ ធានារាប់រងនូវសន្តិសុខ
សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមនិងទីកន្លែងធំទូលាយ
មានវិថីស្វាត់ខ្សែង ងាយស្រួលដល់ការកំ
សាន្តសម្បាយរបស់ជនរួមជាតិដែល
បានអញ្ជើញមកទស្សនា។

Theo phong tục truyền thống của
đồng bào Khmer ở Đồng bằng sông
Cửu Long, vào ngày rằm tháng Kadat
(tháng Mười Âm lịch) lễ hội Ok Om
Bok - đua ghe Ngo được tổ chức hàng
năm. Trước đây, đua ghe Ngo này được
tổ chức tại Peam Kantho (Dù Tho)
huyện Mỹ Xuyên, sau đó được chuyển
về tổ chức tại Am-pu-yea cũng thuộc
huyện Mỹ Xuyên. Trong thời gian lễ
hội đua ghe được tổ chức tại Peam
Kantho và Ampoyea, các điều kiện
không được tốt vì những nơi này quá
chật hẹp và thiếu thốn mọi mặt, như đèn
điện để thắp sáng vào ban đêm, hay vấn
đề an ninh trật tự, v.v. Cuối cùng, lễ hội
đã được chuyển về tổ chức tại thành phố
Sóc Trăng (nay là khu vực Phù Lợi,
thành phố Cần Thơ) vì nơi đây có đầy
đủ mọi điều kiện như điện, nước sinh
hoạt, đảm bảo an ninh trật tự xã hội, và
có không gian rộng rãi, nhiều đường sá
thuận tiện, dễ dàng cho việc vui chơi,
giải trí của đồng bào đã đến tham dự.

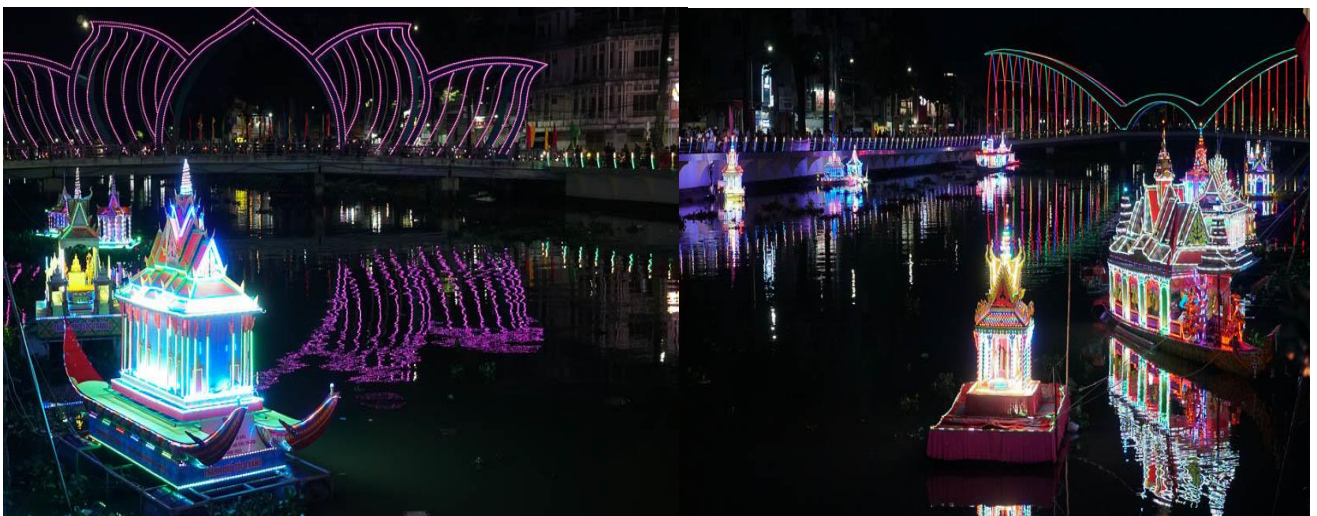
បុណ្យអកអុំបុកនៅសាលាអន្តេរាសិកហ្វៀញគៀង

សព្វថ្ងៃ កីឡាអុំទូកនេះ មិនគ្រាន់តែអុំនៅក្នុងទីក្រុងក៏នឹងធ្វើតែងកងឯប៉ុណ្ណោះទេ តែនៅមានខេត្តដទៃជាមិត្តភក្តិអញ្ជើញមកចូលរួមប្រណាំងដែរ ដូចជា ខេត្តអានយ៉ាង វិញឡុង កាមោ ជាដើម។ ដោយឡែក ទីក្រុងក៏នឹងធ្វើគឺជាខេត្តដែលមានទូកច្រើន ជាងគេ ឆ្នាំណាក៏បានអុំប្រណាំង ក្នុងពិធីបុណ្យអកអុំបុកដែលជាបុណ្យប្រពៃណី។ ក្រៅពីនេះ ការប្រណាំងទូក-ងនៅមានទៅអុំកំសាន្តនៅក្នុងពិធីបុណ្យខួបអនុស្សាវរីយ៍ ផ្សេងៗទៀតផង។ ជាពិ-សេស ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៣ ដោយមានការយល់ព្រមពី នាយករដ្ឋមន្ត្រី(ខេត្តសុកត្រាំងចាស់) និងសហការជាមួយមន្ទីរវប្បធម៌កីឡានិង ទេសចរណ៍ព្រមទាំងមន្ទីរស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ រួមជាមួយខេត្តក្រុងនានាក្នុងតំបន់ដែនដីស ណ្តាទន្លេគីរឡុង ពិធីប្រណាំងទូកត្រូវបានលើកកម្ពស់ទៅជាពិធីបុណ្យប្រណាំងទូក-ង ថ្នាក់តំបន់ ហើយត្រូវបានប្រារព្ធឡើងពីរឆ្នាំម្តងនៅខេត្តសុកត្រាំងឥឡូវនេះជាខណ្ឌភូ ឡើយទីក្រុងក៏នឹងធ្វើ។

យោងតាមសេចក្តីព្រាងផែនការជារៀងរាល់ឆ្នាំ ពិធីបុណ្យអកអំបុក ប្រណាំងទូក-ង ច្រើនបានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងរយៈពេល៣ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី១៣កើតដល់ថ្ងៃទី១៥កើត ខែកត្តិកជារៀងរាល់ឆ្នាំ មានពិធីតាំងពិព័រណ៍វប្បធម៌ ពិធីសំពះព្រះខែ ពិធីលយប្រទីប។

Theo dự thảo kế hoạch hàng năm, Lễ hội Ok Om Bok (cúng trăng, đút cơm dẹp) và Đua ghe Ngo thường diễn ra trong 3 ngày, từ ngày 13 đến ngày 15 tháng Kadtat (tháng Mười Âm lịch) hàng năm, với các hoạt động như Triển lãm Văn hóa, Nghi thức Cúng Trăng (Săm Pêh Prèah Khè) và Nghi thức Thả đèn nước (Loi Protip)

ពិធីលយប្រទីប-ghe Cà Hâu

រសៀលថ្ងៃបញ្ចប់ ក្រោយពីប្រណាំងផ្ដាច់ព្រ័ត្រ គណៈចាត់តាំង ក៏បានជូនរង្វាន់ដល់ក្រុមទូក-ង ដែលបានទទួលជ័យលាភីលេខ១-២-៣ ព្រមទាំងរង្វាន់លើកទឹកចិត្តទៀតផង។

ទូកមានអត្ថន័យយ៉ាងធំក្នុងជីវភាពខាងជំនឿស្មារតី បានជាបងប្អូនជនជាតិខ្មែរថែរក្សាទូកទូកងដោយប្រយុត្តប្រយោជន៍នៅក្នុងបរិវេណវត្ត។ បងប្អូនជនជាតិខ្មែរសង់រោងប្រក់ដំបូលរួចដំកល់ទូកចូលទុកនៅកន្លែងខ្ពស់មានជើងកល់ត្រឹមត្រូវ។ ទូក-ងរួមជាមួយក្រុមអុំតំណាងអោយវត្តមួយឬភូមិមួយ។ បងប្អូនជនជាតិខ្មែរមានជំនឿថាប្រសិនបើក្រុមទូករបស់ខ្លួនទទួលបានជ័យជំនះគឺការប្រកបរបររកស៊ីក្នុងឆ្នាំក៏ទទួលបានភាពរុងរឿងជំនឿដំណាំភោគផលកើនជាទ្វេដៃ។

Ghe Ngo có ý nghĩa rất lớn trong đời sống tâm linh, tín ngưỡng. Vì vậy, bà con người Khmer luôn giữ gìn Ghe Ngo một cách cẩn thận trong khuôn viên chùa. Bà con người Khmer xây dựng nhà có mái che, sau đó đặt ghe vào và lưu giữ ở nơi cao, có giá đỡ vững chắc. Chiếc Ghe Ngo cùng với đội đua đại diện cho một ngôi chùa hoặc một phum, sóc. Bà con người Khmer tin rằng nếu đội ghe của mình giành được chiến thắng, thì việc làm ăn, sinh sống trong năm đó cũng sẽ gặp nhiều may mắn, và mùa màng, hoa màu cũng sẽ bội thu gấp đôi.

Người thực hiện
THẠCH THỊ MA RI